

16 marca 2020 r.

MINISTER FUNDUSZY
I POLITYKI REGIONALNEJ

MAŁGORZATA
JAROSIŃSKA-JEDYNAK

Dotyczy: działań możliwych do podjęcia w celu łagodzenia wpływu pandemii koronawirusa na realizację projektów współfinansowanych z EFS

Szanowni Państwo,

w nawiązaniu do pisma z dnia 13 marca br. wskazującego kierunki działań wspólnych dla wszystkich funduszy, podejmowanych lub planowanych do podjęcia w najbliższym czasie w związku ze skutkami pandemii koronawirusa chciałabym przekazać dodatkowe propozycje działań dla projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Projekty realizowane w ramach EFS są w sposób szczególny narażone na konsekwencje wynikające z ograniczeń związanymi z pandemią koronawirusa. Z tego względu, poza działaniami wskazanymi w ww. piśmie z dnia 13 marca 2020 r. rekomenduję wprowadzenie dodatkowych działań adresowanych wyłącznie do beneficjentów i uczestników projektów EFS.

Ze względu na fakt, że sytuacja poszczególnych podmiotów może być różna i wynikać zarówno ze specyfiki danego projektu, stadium jego realizacji, jak i obszaru działalności beneficjenta, **zasadność podjęcia proponowanych, dodatkowych działań** powinna być **rozstrzygana indywidualnie case by case**:

1. w przypadku projektów lub naborów, przy realizacji których występują lub mogą wystąpić opóźnienia – w zależności od konkretnego przypadku i po dokonaniu oceny rzeczywistego wpływu obecnej sytuacji na realizację danego projektu lub naboru proponuję:
  - **kwalfikowanie wydatków związanych z odwoływanymi w związku z zagrożeniem koronawirusem wizyt zagranicznych i krajowych, szkoleń, konferencji, spotkań** pod warunkiem: zaciągnięcia przez beneficjenta zobowiązań

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa,
tel. 22 273 70 10, fax 22 273 70 11, www.gov.pl/web/fundusze-regiony,
www.funduszeuropejskie.gov.pl. Pismo spełnia zasady dostępności.

na ten cel przed 11.03.2020, udokumentowania braku możliwości odzyskania poniesionych na ten cel środków (odzyskania kosztów rezerwacji lub zaliczek od dostawców i usługodawców zakończyło się niepowodzeniem) oraz przekazania uzasadnienia powodów odwołania planowanej formy wsparcia (np. ograniczone możliwości wjazdu do danego kraju w związku z zagrożeniem koronawirusem, braku zgody uczestników projektu na udział np. w szkoleniu),

- w przypadku kosztów funkcjonowania placówek utworzonych ze środków EFS, takich jak np. placówki opieki nad dziećmi do lat trzech – **kwalfikowanie kosztów stałych funkcjonowania miejsc opieki (w tym kosztów personelu)**, które muszą być ponoszone pomimo braku dzieci w placówce,
  - w przypadku stypendiów stażowych - **uznawanie oświadczeń uczestników** dotyczących między innymi konieczności opieki nad dzieckiem w wieku do lat 8, oświadczeń uczestników o zawieszeniu działalności przedsiębiorstwa, w którym odbywa się staż, oświadczeń uczestników o konieczności przebywania uczestnika w miejscu zamieszkania **jako wystarczającego potwierdzenia udokumentowanej niezdolności do wykonywania zadań** (mając na uwadze troskę o dobro wszystkich zaangażowanych w te procesy osób rekomenduję honorowanie ww. oświadczeń bez konieczności osobistego lub elektronicznego podpisu w momencie ich składania - w miarę możliwości takie podpisy można zebrać od uczestników po zmniejszeniu zagrożenia epidemiologicznego w kraju),
  - **zachowanie ścisłej współpracy opiekunów projektów z beneficjentami i niezwłoczne reagowanie na zgłaszane potrzeby i trudności występujące w projektach** (IZ/IP mogą samodzielnie podejmować niezbędne decyzje w zakresie, jaki umożliwiają im to obowiązujące przepisy oraz przekazany pakiet działań dla funduszy i pakiet działań uzupełniających dla EFS, bez kierowania indywidualnych zapytań do IZ, co skróci czas reakcji i usprawni realizację projektów),
  - poinformowanie beneficjentów o **możliwości wydłużenia terminów składania wniosków o płatność** w przypadkach wynikających z obecnej sytuacji,
  - aneksowanie umów w celu **zmiany terminu zakończenia realizacji projektów (patrz również pkt 3)**,
2. Umożliwienie zmiany wniosków i/lub umów o dofinansowanie na potrzeby dostosowania ich zapisów do zmienionych potrzeb uczestników projektów - w przypadku, w którym **można i powinno się pewne formy wsparcia zamienić na**

zdalne albo ponosić dodatkowe wydatki związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczestnikom/personelowi.

3. Umożliwienie zmiany wniosków i/lub umów o dofinansowanie np. w zakresie okresu realizacji projektu, czy wartości budżetu projektu. W przypadku **gdy obowiązujące kryteria wyboru projektów uniemożliwiają wprowadzenie ewentualnych zmian do projektu - podjęcie przez komitet monitorujący program operacyjny w trybie obiegowym stosownej uchwały o charakterze ogólnym umożliwiającej przyjęcie odstępstw od obowiązku stosowania ww. kryteriów.**
4. W przypadku ostatecznych odbiorców projektów, którym w ramach projektu przyznano dotacje lub pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – **możliwość czasowego zawieszenia prowadzonej działalności gospodarczej.** Okres zawieszenia działalności w związku ze skutkami koronawirusa nie byłby traktowany jako naruszenie wymogu trwałości. Okres ten nie byłby wliczany do wymaganego okresu utrzymania działalności gospodarczej a zatem po ponownym podjęciu działalności musiałaby ona być prowadzona proporcjonalnie dłużej o okres jej zawieszenia.

W tym miejscu ponownie pragnę przypomnieć, że zastosowanie wszelkich rozwiązań stanowiących odstępstwo od przyjętych reguł wdrażania funduszy unijnych powinno znajdować uzasadnienie w wystąpieniu siły wyższej, jaką w tym przypadku stanowi pandemia koronawirusa, dlatego skorzystanie z tego typu rozwiązań musi być poprzedzone analizą każdego przypadku. Decyzje można podejmować blokowo w stosunku do naborów, w których stan faktyczny jest tożsamy.

Kończąc chciałabym poinformować, że na forum europejskim, przy aktywnym udziale strony polskiej prowadzone są prace nad dodatkowym pakietem działań mających na celu zapewnienie elastyczności w wykorzystaniu środków europejskich na walkę ze skutkami koronawirusa. Realizacja programów operacyjnych jest na bieżąco monitorowana. Wraz z rozwojem sytuacji będą wprowadzane kolejne mechanizmy mające na celu zapobieganie negatywnym skutkom kryzysu wywołanego przez pandemię koronawirusa.

Z poważaniem

Małgorzata Jarosińska-Jedynak

/podpisano elektronicznie/